

อาทิตยที่ 23 เทศกาลธรรมดา

ข่าวดี มธ 18:15-20

¹⁵“ถ้าพี่น้องของท่านทำผิดจงไปตักเตือนเขาตามลำพัง ถ้าเขาเชื่อฟัง ท่านจะได้พี่น้องกลับคืนมา ¹⁶ถ้าเขาไม่เชื่อฟัง จงพาอีกคนหนึ่งหรือสองคนไปด้วย คำพูดของพยานสองคนหรือสามคนจะได้จัดเรื่องราวให้เรียบร้อย ¹⁷ถ้าเขาไม่ยอมฟังพยาน จงแจ้งให้หมู่คณะทราบ ถ้าเขาไม่ยอมฟังหมู่คณะอีก จงปฏิบัติต่อเขาเหมือนเขาเป็นคนต่างศาสนา หรือคนเก็บภาษีเถิด ¹⁸เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ทุกสิ่งที่ท่านจะผูกในโลก จะผูกไว้ในสวรรค์ และทุกสิ่งที่ท่านจะแก้ในโลก ก็แก้ในสวรรค์ด้วย”

¹⁹“เราบอกความจริงแก่ท่านอีกว่า ถ้าท่านสองคนในโลกนี้พร้อมใจกันอ่อนวอนขอสิ่งหนึ่งสิ่งใด พระบิดาของเราผู้สถิตในสวรรค์จะประทานให้ ²⁰เพราะว่า ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นท่ามกลางพวกเขา”

1. การคิดดีกัน

จากเนื้อหาและน้ำเสียงของมัทธิวกที่ 18 ข้อ 15-18 ทำให้เชื่อกันว่าไม่น่าจะเป็นคำสอนของพระเยซูเจ้าเอง

เหตุผลประการแรกคือ เป็นไปไม่ได้ที่พระองค์จะสอนศิษย์ว่า “ถ้าเขาไม่ยอมฟังพยาน จงแจ้งให้หมู่คณะทราบ” (มธ 18:17) เพราะคำกรีกที่มัทธิวใช้คือ *ekklesia* (เอกเคลเซีย) นั้นไม่ได้หมายถึง “หมู่คณะ” แต่หมายถึง “พระศาสนจักร” ซึ่งขณะที่พระองค์ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ยังไม่เกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ดูเหมือนว่า “พระศาสนจักร” ที่พูดถึงน่าจะผ่านการพัฒนามาระยะหนึ่งแล้ว จนเป็นองค์กรที่มีระบบ ระเบียบ และอำนาจหน้าที่ชัดเจนว่าจะ “ผูก” หรือจะ “แก้” สิ่งใดได้บ้าง (มธ 18:18)

ประการที่สอง เป็นไปได้อย่างไรที่พระองค์จะสอนว่า “ถ้าเขาไม่ยอมฟังหมู่คณะอีก จงปฏิบัติต่อเขาเหมือนเขาเป็นคนต่างศาสนาหรือคนเก็บภาษีเถิด” (มธ 18:17) ซึ่งบ่งบอกว่าพวกเขา “หมดหวังที่จะรอดพ้น” ทั้ง ๆ ที่ตลอดชีวิตของพระองค์ทรงตามหาและคลุกคลีอยู่กับคนเหล่านี้จนพวกฟาริสีกล่าวหาพระองค์ว่าเป็นเพื่อนกับคนเก็บภาษีและคนบาป (มธ 11:19; ลก 7:34) และนอกจากจะไม่ทรงเห็นว่าคนเก็บภาษีและคนบาปสิ้นหวังแล้ว พระองค์ยังตรัสว่า “เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า คนเก็บภาษีและหญิงโสเภณีจะเข้าสู่พระอาณาจักรของพระเจ้าก่อนท่าน” (มธ 21:31)

ประการสุดท้าย จากน้ำเสียงของพระวรสารตอนนี้ ดูเหมือนจะมีข้อจำกัดในการให้อภัย กล่าวคือ หลังจากได้พยายามดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว ที่สุดจะมาถึงขั้นตอนหนึ่งที่มี

บางคนถูกตัดขาดจากพระศาสนจักรและถูกทอดทิ้งให้สิ้นหวัง ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่พระเยซูเจ้าจะทรงสอนเช่นนั้น

ทั้งหมดนี้นำมาสู่ข้อสรุปที่ว่า พระวรสารตอนนี้มีได้บันทึกคำพูดโดยตรงของพระเยซูเจ้า แต่เป็นการประยุกต์คำสอนของพระองค์โดยพระศาสนจักร เพื่อให้สมาชิกถือเป็นหลักปฏิบัติ

อาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่พระองค์ตรัสสอนไว้โดยตรงก็คือ “ถ้าใครทำผิดต่อท่าน จงพยายามทำทุกวิถีทางให้เขาสำนึกผิด เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างเขากับท่านจะดีดังเดิม” หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ **“เราจะยอมให้มีความแตกแยกระหว่างคริสตชนไม่ได้เด็ดขาด” !**

แต่ถ้าเกิดความแตกแยกขึ้น พระศาสนจักรให้หลักปฏิบัติไว้ดังนี้

1. เมื่อรู้สึกว่ามีคนทำผิดต่อเรา สิ่งแรกสุดที่เราต้องกระทำคือ **“พบเขาตัวต่อตัว”** และ **“พูดออกมา”** ไม่ใช่เก็บเงียบไว้ในใจซึ่งมีแต่จะส่งผลร้ายต่อชีวิตและจิตใจของเราเอง บางคนถึงกับเสียผู้เสียคนเพราะจะจมอยู่กับความเจ็บปวดรวดร้าวจนไม่อาจคิดถึงสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่นได้อีก

เราจึงต้องนำความรู้สึกนั้นออกมาภายนอกด้วยการพูด ซึ่งเมื่อพูดออกไปแล้วหลายครั้งเราจะพบว่าปัญหานั้นมันช่างเล็กน้อยและไร้สาระจริง ๆ

สาเหตุที่ต้อง **“พบเขาตัวต่อตัว”** ไม่ใช่เขียนจดหมาย ส่งไลน์ (Line) โทรศัพท์ หรือพูดผ่านคนอื่น เป็นเพราะหากใช้ตัวกลาง ผู้ฟังจะไม่สามารถรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก หรือสีหน้าท่าทางของผู้พูด อันอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดและทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงได้

2. หากการพบกันตัวต่อตัวยังไม่ประสบความสำเร็จอีก **ให้นำผู้รู้หรือผู้ใหญ่ไปด้วย** เพราะปกติคนที่ทำผิดต่อเรามักไม่ชอบหน้าเราและไม่อยากฟังเราเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การนำผู้รู้หรือผู้ใหญ่ที่ทุกฝ่ายเกรงใจไปด้วยย่อมช่วยให้บรรยากาศการสนทนาดีขึ้น และเป็นไปได้ว่าแต่ละฝ่ายจะมองเห็นตัวตนของตนเองเหมือนที่ผู้รู้หรือผู้ใหญ่มองเห็น

คำพูดที่ว่า **“ถ้าเขาไม่เชื่อฟัง จงพาอีกคนหนึ่งหรือสองคนไปด้วย”** (มธ 18:16) คงได้รับอิทธิพลจากคำสอนในพระธรรมเกาทัณฑ์ว่า **“พยานปากเดียวไม่เพียงพอเพื่อตัดสินลงโทษ ผู้กระทำผิดทางอาญาหรือกระทำความผิดอื่น ๆ จะต้องมีพยานสองหรือสามปากเพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหาไม่ว่าในความผิดใด ๆ”** (ฉธบ 19:15) ต่างกันเพียงแต่ว่าเป้าหมายในการนำผู้อื่นไปด้วยก็เพื่อช่วยให้คืนดีกัน ไม่ใช่เพื่อปรักปรำคนผิด

3. หากปัญหายังไม่ยุติ **ให้นำเรื่องเสนอหมู่คณะคริสตชน** ซึ่งได้แก่พระศาสนจักร เพราะหากนำเรื่องสู่ศาลเราอาจยุติปัญหาทางแพ่งหรือทางอาญาได้ก็จริง แต่ความสัมพันธ์นอกจากจะไม่ดีขึ้นแล้ว ยังมีแต่จะทำให้ปัญหายืดเยื้อยาวนานไม่มีที่สิ้นสุด

ตรงกันข้ามกับศาล บรรยากาศในหมู่คณะคริสตชนซึ่งมีการสวดภาวนาและมี **“ความรักแบบคริสตชน”** ย่อมเอื้อต่อการแก้ปัญหาได้ดีกว่าตัวบทกฎหมายและระเบียบขั้นตอนของศาลมากมายนัก

4. หากยังไม่สำเร็จอีก ขั้นตอนสุดท้ายคือ **“จงปฏิบัติต่อเขาเหมือนเขาเป็นคนต่างศาสนาหรือคนเก็บภาษีเถิด”** (มธ 18:17)

ขั้นตอนนี้อธิบายยาก แต่เราต้องเข้าใจไว้ก่อนว่า ในเมื่อพระเจ้ายังไม่ทรงละทิ้ง “แกะ” ที่พลัดหลงแม้แต่ตัวเดียว มีหรือที่พระองค์จะทรงยินยอมให้คนหนึ่งคนใดถูกทอดทิ้งด้วยความสิ้นหวัง ?!

จึงดูเหมือนพระองค์กำลังสอนว่า “เมื่อท่านได้ให้โอกาสแก่คนบาปและพยายามทุกวิถีทางแล้ว หากเขายังดิ่งตันอยู่ในบาป พวกท่านอาจถือว่าเขาเป็นคนเก็บภาษีผู้ทรยศต่อประเทศชาติ หรือเป็นคนต่างศาสนาที่ไม่มีพระเจ้าก็ได้ แต่เราไม่เห็นว่าคุณเก็บภาษีหรือคนต่างศาสนาจะสิ้นหวังตรงไหน พวกเขาก็มีหัวใจเหมือนกัน ดูอย่างมัทธิวและศักเคียสสิ พวกเขากลายเป็นเพื่อนรักของเรา เพราะฉะนั้นพวกท่านต้องพยายามชนะใจพวกเขาให้ได้เหมือนที่เราได้ทำมาแล้ว”

ขั้นตอนนี้จึงมิใช่คำสั่งให้เราทอดทิ้งคนบาป แต่เป็นการท้าทายเราให้ชนะใจคนบาปด้วยความรักตามแบบอย่างของพระองค์

ความรักที่สามารถแทรกซึมเข้าไปในหัวใจไม่ว่าจะแข็งกระด้างปานใดก็ตาม !

เหตุผลของพระองค์ก็คือ “ทุกสิ่งที่ท่านจะผูกในโลก จะผูกไว้ในสวรรค์ และทุกสิ่งที่ท่านจะแก้ในโลก ก็จะแก้ในสวรรค์ด้วย” (มธ 18:18) ซึ่งบ่งบอกว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนพี่น้องที่ถูกผูกหรือถูกแก้ในโลกนี้ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดเพราะต่างก็ส่งผลถึงชีวิตนิรันดร์ในสวรรค์ด้วย”

เพราะฉะนั้นเรา “ต้อง” เยียวยาแก้ไขความแตกแยกให้ได้ !

2. คำภาวนาที่บังเกิดผล

พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ถ้าท่านสองคนในโลกนี้พร้อมใจกันอ้อนวอนขอสิ่งหนึ่งสิ่งใด พระบิดาของเราผู้สถิตในสวรรค์จะประทานให้” (มธ 18:19)

ก่อนอื่นใดหมด เราจำเป็นต้องศึกษาพระวาจานี้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ หากตีความง่าย ๆ ตามตัวอักษร เราคงต้องผิดหวังกับการรอคอยสิ่งที่ไม่มีวันจะเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ก็ครั้งก็หนแล้วที่เรารวมตัวกันทั้งวัดหรือแม้แต่ทั้งสังฆมณฑลเพื่ออ้อนวอนขอสันติภาพ แต่สันติภาพในโลกและทางภาคใต้ของไทยก็ยังไม่เกิดสักที

สิ่งที่พระเยซูเจ้าทรงปรารถนาจะสอนเราเมื่อสวดภาวนาและอ้อนวอนก็คือ

1. **คำภาวนาต้องไม่เห็นแก่ตัว** คำว่า “สองคนในโลกนี้พร้อมใจกัน” หมายความว่าเราต้องไม่คิดถึงแต่ตัวเองและอ้อนวอนเฉพาะสิ่งที่ตัวเองต้องการ แต่ต้องอ้อนวอนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคมซึ่งต้องคิดถึงถึงความต้องการของสมาชิกคนอื่นด้วย

คำภาวนาที่เห็นแก่ตัวย่อมส่งผลร้ายต่อสังคมส่วนใหญ่ จึงยากที่พระบิดาจะประทานให้ ตรงกันข้าม หากทุกคนหรืออย่างน้อยส่วนใหญ่ของสังคมเห็นพ้องต้องกันอ้อนวอนโดยไม่มีความปรารถนาที่เห็นแก่ตัวเจือปนอยู่ คำภาวนานั้นย่อมบังเกิดผลอย่างแน่นอน

2. พระเจ้าทรงสดับฟังคำภาวนาที่ไม่เห็นแก่ตัวเสมอ แต่ต้องระลึกอยู่เสมอว่า **“พระองค์ไม่ได้ประทานให้ตามความต้องการของเรา แต่ตามที่พระองค์ผู้ทรงเปี่ยมด้วยพระปรีชาญาณและความรักทรงเห็นว่าดีที่สุด”**

เหตุผลของพระองค์ก็คือเรามักขอ “การหนี” เช่น ขอให้รอดพ้นจากความยากลำบาก ความเสียใจ ความผิดหวัง และภัยอันตรายต่าง ๆ แต่จะมีบิดาคนใดที่ยอมให้ลูกรักของตนต้องหนีหัวซุกหัวซุนอย่างผู้พ่ายแพ้ตลอดชีวิต

พระเจ้านี้ไม่ทรงประสงค์ให้เราหนี แต่ต้องการให้เราสู้และเอา “ชนะ” ปัญหาและความทุกข์ยากลำบากต่าง ๆ ให้ได้ พระองค์จะประทานความช่วยเหลือให้เราเข้าใจในสิ่งที่ไม่อาจเข้าใจได้ ให้เราอดทนในสิ่งที่ไม่เคยคิดว่าจะทนได้ และให้เรากล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เราเองไม่เคยคิดแม้แต่จะเข้าไปใกล้

ตัวอย่างชัดเจนที่สุดคือพระเยซูเจ้าขณะอยู่ในสวนเกทเสมนี พระองค์ทรงวอนขอให้รอดพ้นจากกางเขนอันน่าสะพรึงกลัวว่า **“พระบิดาเจ้าข้า ถ้าเป็นไปได้ ขอให้ถ้วยนี้พ้นข้าพเจ้าไปเถิด”** (มธ 26:39) แต่สิ่งที่พระบิดาทรงโปรดประทานแก่พระองค์ก็คือพลังที่จะเผชิญหน้า ที่จะอดทน และที่จะเอาชนะความน่าสะพรึงกลัวนั้นให้ได้

บทสรุปคือ **พระเจ้าทรงสดับฟังคำภาวนาที่ไม่เห็นแก่ตัวเสมอ แต่คำตอบนั้นเป็นของพระองค์และไม่จำเป็นต้องเหมือนเรา !**

อนึ่ง พระเยซูเจ้าทรงเสริมว่า **“ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นท่ามกลางพวกเขา”** (มธ 18:20)

เราอาจเข้าใจพระวาจานี้ได้ 2 ระดับด้วยกัน

1. **ระดับวัด** วัดประกอบด้วยกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเล็กและใหญ่ พระองค์ทรงประทับอยู่กับกลุ่มเล็ก ๆ เพียงสองสามคนเท่ากับที่ทรงประทับอยู่ท่ามกลางสัตบุรุษเต็มวัด เพราะฉะนั้น เมื่อเราประชุมกลุ่ม เช่น กลุ่มวิถีสวดมนต์ กลุ่มแบ่งปันพระคัมภีร์ กลุ่มพลมารี กลุ่มพระเมตตา กลุ่มเยาวชน ฯลฯ พระเยซูเจ้าทรงประทับอยู่ท่ามกลางเราเท่า ๆ กับขณะสัตบุรุษร่วมพิธีมิสซาเต็มวัด

พระองค์ไม่ทรงสนพระทัยตัวเลขหรือจำนวน ขอเพียงที่ใดมีหัวใจเต็มเปี่ยมด้วยความเชื่อร่วมกัน พระองค์ทรงประทับอยู่ท่ามกลางพวกเขาเสมอ

2. **ระดับครอบครัว** มีผู้อธิบายว่า **“สองสามคน”** นั้นได้แก่ บิดา มารดา และบุตร ซึ่งรวมกันเป็นครอบครัว

หมายความว่า พระเยซูเจ้าทรงประทับอยู่ท่ามกลางครอบครัวทุกครอบครัว แม้จะทรงเป็นแขกที่มองไม่เห็นก็ตาม

หลายคนเลือกทำดีเฉพาะโอกาสสำคัญจริง ๆ แต่สำหรับพระเยซูเจ้า ทุกโอกาสที่มีสองสามคนร่วมกันในพระนามของพระองค์ ล้วนสำคัญเสมอ !